

Till
Utbildningsdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Friskolornas Riksförbunds yttrande över betänkandet Tre nya skolmyndigheter (SOU 2007:79)

Friskolornas Riksförbund (förbundet) har getts möjlighet att lämna synpunkter på ovan rubricerade betänkande och vill anföra följande.

Sammanfattning

Friskolornas Riksförbund har i huvudsak inget att invända mot förslaget om den myndighetsorganisation som framförs i betänkandet Tre nya skolmyndigheter. Förbundet anser dock att tillståndsprövning för fristående skolor bör föras från Skolverket till Skolinspektionen. Konsekvenserna av att två olika myndigheters beslut kan ligga till grund för återkallande av godkännande/rätt till bidrag för fristående skolor är inte tillräckligt belysta i förslaget.

Synpunkter

Förbundet har inget att invända mot Skolmyndighetsutredningens förslag att bilda tre nya skolmyndigheter. Till exempel kan sammanslagningen av Specialpedagogiska institutet och Specialskolemyndigheten ytterligare förstärka kompetensen inom specialpedagogik till nytta för både elever och skolpersonal.

Förbundet har dock synpunkter på fördelningen av arbetsuppgifterna inom de olika myndigheterna. I det liggande förslaget ska godkännande och beviljande av rätt till bidrag för fristående skolor, det som i dag benämns tillståndsprövning, finnas kvar på Skolverket, bl.a. med hänvisning till rättssäkerheten.

Det har framförts synpunkter från medlemmar till förbundet att enheten för tillståndsprövning och utbildningsinspektionen i sin nuvarande form gett olika besked i frågor rörande författningstolkning. Det finns därför en oro för att en delning av uppgifterna mellan två myndigheter kommer att ytterligare leda till skillnader i bedömning. Sådana skillnader har avsett vad en skola begärt

tillstånd för i sin ansökan, t.ex. profil, och fått godkännande för och som sedan påtalats som utvecklingsområde eller rent av brist av utbildningsinspektionen.

Vidare framför Skolmyndighetsutredningen att Skolinspektionen i fortsättningen ska väcka frågan om återkallande av tillstånd för en fristående skola hos Skolverket, varefter Skolverket ska fatta beslut i ärendet. Det är en tungrodd modell, som förutsätter att två utredningar av eventuella brister görs, först av Skolinspektionen och sedan av Skolverket, för att uppfylla den rättssäkerhet och garanti om opartiskhet som nämns i myndighetsutredningen. Konsekvenserna av en sådan uppdelning är inte belysta i utredningen, vilket är allvarligt. Vilket myndighetsbeslut och framförallt vilka grunder för beslutet om återkallande skall prövas i domstol vid ett eventuellt överklagande? Vilken rättsstatus får Skolinspektionens inspektionsbeslut? Ska båda myndigheterna vara part i ett eventuellt domstolsärende? Hur tillgodoses rättssäkerheten för en fristående skola när en myndighets beslut bygger på en annan myndighets utredning?

Ett alternativ till det förslag som nu ligger, är att föra enheten för tillståndsprovning till Skolinspektionen, för att undvika såväl tolkningsskillnader som osäkerhet om de rättsliga aspekterna vid ett återkallande av godkännande/bidragsrätt med anledning av brister som framkommit i inspektionen .

Ytterligare ett skäl för detta kan vara att skollagsberedningens kommande förslag till ny skollag troligen kommer att innehålla nya möjligheter till sanktioner för skolor som i inspektionen visar sig ha allvarliga brister. Detta ligger mycket nära möjligheten att återkalla tillstånd och rätt till bidrag för fristående skolor och återigen kan oklarheter uppstå vid en uppdelning av dessa uppgifter mellan två myndigheter.

Om förslaget om myndighetsorganisationen antas med den fördelning av arbetsuppgifter som ligger i förslaget, bör nya överväganden av den fördelningen göras om det i skollagsförslaget finns risk för att allt för närliggande uppgifter ska hanteras av olika myndigheter.

Om Skolmyndighetsutredningens förslag antas i sin nuvarande form vill förbundet också med skärpa peka på vikten av att Skolverket och den föreslagna Skolinspektionen har ett väl utvecklat samarbete för en gemensam tolkning av de författningar som ligger till grund för godkännande, rätt till bidrag och återkallande av godkännande/bidragsrätt.

Stockholm den 19 december 2007
För Friskolornas Riksförbund

Carl-Gustaf Stawström
Kanslichef

Gudrun Rendling
Förbundsjurist